

Feedback Kernteam op 50pct-versie
2024-04-30

b.v. reacties ontvangen van Kernteam

LEGENDA VOOR VERWERKING OPMERKINGEN:

GROEN = VERWERKT
ORANJE = VERGT DISCUSSIE VOOR VERWERKING
WIT = TE VERWERKEN

Provincie Brabant

J J J J

Ministerie EZK

J J

Gemeenten

J J J J J

Adviesteam

J J J J

1. Algemene opmerkingen

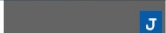
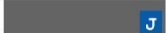
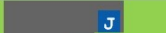
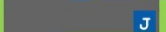
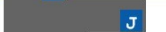
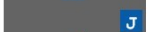
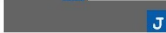
#	Naam	Opmerking	Verwerking
1.	J	Ik ben onder de indruk van het verzette werk en het product wat er nu al ligt. Het is nu al veel en uiteraard vraagt e.e.a. nog verdere uitwerking. Bijgevoegd alvast wat feedback na een eerste snelle lezing (nog niet compleet).	
2.	J	Waar mogelijk zou ik proberen e.e.a. verder in schema's o.i.d. samen te voegen. Dit creëert wat meer overzicht. Bijvoorbeeld bij H2: De concrete projecten schematisch afzetten tegenover planning, ruimtegebruik, milieucontouren, afstanden etc. (Voor zover mogelijk.) Mogelijk ook werken met deelconclusies? Per hoofdstuk of per paragraaf? Bijvoorbeeld per verdiepende Q&A?	
3.	J	Checkvraag: zit de uitbreiding van de Roode Vaart-reserve goed in de rapporttekst. Rapport komt 2 mei (concept) en 10 mei (def.)	
4.	J	Mis nog een scherpere duiding van de structuur van rapport In een gebied dat een hoog-dynamische ontwikkeling kent Plus duiding dat er lopende trajecten zijn. Markeer dat het een opmaat is naar het leggen van een puzzel in de 3 ^e fase	
5.	J	Markeer dat het niet volledig is; dat het gaat om een verkenning. Niet alles is nu te onderzoeken, want nog onzeker. Focus op kernzaken: nationale opgaven in relatie	

		tot regionale ontwikkelingen. Terwijl we aan ons water voelen dat het niet past gaat passen.	
6.	J	Koppeling met nationale programma's mag dikker. Zoekt iets meer haken over wat andere ministeries LNV, I&W, BZK belangrijk vinden. t	
7.	J	Benoem de 4 of 5 lastige keuzes. Die raken energie, economie, mobiliteit, ruimte, sociaal. Tekening J op flapover: - Reliëf lagen: - o met energie bovenaan - o mobiliteit - o economie - o landschap - Aantal dominante investeringen wo. 380kv, circulaire economie	
8.	J	Voorstel structuur wijziging: deel 1 over vraagstelling en synthese en advies; deel 2 met gebiedsanalyses (= de verdieping als achtergrond / naslagwerk)	
9.	J J J J	Geef aan dat het gaat om strijd om ruimte, dat we streven naar toekomstbestendige oplossing en welke uitgangspunten daarvoor gelden; Met aandacht voor het gegeven dat realisatie van energie-infrastructuur ook ene stimulans is voor economische ontwikkeling	
10.	J	Discussie gaat over de toekomst van het gebied. Verband tussen realisatie van energie-infra en de toekomstige economie en brede welvaartsontwikkeling van de regio	
11.	J J	Algemeen: er staan nog tekstuele fouten in, afkortingen en termen die vast niet iedereen begrijpt (bijv. estuarium op pag 14), iemand van Communicatie nog naar laten kijken J	

Redactioneel

#	Naam	Opmerking	Verwerking
12.		In het hele stuk wordt afwisselend '(gebied) Powerport Moerdijk' en '(Ontwerptafel) Powerport regio Moerdijk' gebruikt. Soms zelfs binnen één alinea. Behalve dat dit niet consequent lijkt, is het voor de lezer prettiger om dit af te gaan korten tot 'het gebied' of 'de Ontwerptafel'	
13.		DeltaRijnCorridor en Delta Rhine Corridor worden door elkaar gebruikt. In het project zelf wordt het Delta Rhine Corridor genoemd.	
14.		Redactionele opmerkingen par. 1.1 en 1.2	verwerkt
15.		Redactionele suggesties	verwerkt
16.		Consequent Powerport regio moerdijk noemen	
17.		Hier al inkaderen dat het een technische verdieping betreft binnen de hekken?	
18.		Tekst rechts van Colofon: Dit stuk heel clean houden: Bo leefomgeving 2023 besluit tot oprichting ontwerptafel vanwege optelsom nationale, regionale en lokale opgaven die groter is dan beschikbare fysieke ruimte en mileurimte. Integrale, gebiedsgerichte uitwerking noodzakelijk om tot toekomstbestendige keuzen te komen met behoud van leefbaarheid en brede welvaart. Ook benoemen: In fase 1 projecten in gebied geïnventariseerd. Dit is fase 2a, uitwerking van de technische verkenning gericht op optimaliseringsmogelijkheden binnen de hekken van de clusters amer en HIM.	

Hoofdstuk 1. Introductie

- Welke (ontbrekende) elementen moeten hierin nog duidelijker aan bod komen, zonder het onnodig lang te maken?

#	Naam	Opmerking	Verwerking
1.	J	Structureer de vraagstelling aan het beging heel helder. Wat doen we in deze fase? Geen besluitvorming, technische verdieping + advies optekenen naar wat we 'onderweg tegenkomen'. Houd het compact, ben scherp op wat er in moet en wat er uit kan. (zie ook opm 4.)	
	Par 1.1		
2.	J	Fors ruimtebeslag vervangen door: Meer fysieke ruimte en milieuruimte nodig dan dat beschikbaar is. Keuzen noodzakelijk. Niet alles kan. Noodzaak om te backcasten vanuit 2050. Wat voor gebied is dit?	Verwerkt
3.	J	Verwerk: Nieuw bestuurlijk overleg: input voor het bo leefomgeving juni 2024.	Verwerkt
4.	J	Ingevoegd blauwe tekstkader Hier noemen dat provincie opgave ontwerptafel heeft opgenomen in Brabants ruimtelijk voorstel als opmaat naar afspraken rijk - regio in ruimtelijk arrangement. Evt link opnemen naar passage Huidige tekst kan weg.	NOG verwerken (1.1 tekstkader)
5.	J	Pagina 8 aanleiding: bij de afbeelding moet nog een toelichting, wat zie ik hier (Ruimtelijk Voorstel?) en wat is de legenda? En anders meer algemeen plaatje gebruiken als het verder geen toegevoegde waarde heeft.	
6.	J Nuland	Bij passage "Tegen deze achtergrond" Op pag 9. Hier al inkaderen dat het een technische verdieping betreft binnen de hekken? Hier uitleggen (zoals tijdens werksessie 20 februari) waarom is gekozen voor eerst een verkenning binnen de huidige grenzen	
7.	J	Bij passage "Tegen deze achtergrond" Op pag 8. Na inventarisatie projecten in gebied scope 2030 - doorkijk 2050 heeft kopgroep opdracht gegeven tot deze technische verdieping	
8.	J	Plaatje pag. 8. Onderschrift toevoegen: ontwerptafel regio powerport als uitwerkingsopgave geagendeerd in ruimtelijk voorstel	
	Par 1.2		
9.	J	Bij passage "Dat proces met" Hier uitleggen (zoals tijdens werksessie 20 februari) waarom is gekozen voor eerst een verkenning binnen de huidige grenzen	
10.	J	Hier wordt goederenstromen dan ook aanpassen ivm bullit arbeidsmigranten	

11.		Pag. 10 plaatje aanpassen obv huidige planning Nog even goed kijken naar deze formulering. Eerder leverde dit discussie op om het zo te formuleren	
12.		Laatste bullet Bepaalde bestaande bedrijven en functies ' binnen de hekken' uit te plaatsen, die niet aansluiten bij de beoogde bestemming van de huidige gebieden. (uitplaatsing) Nog even goed kijken naar deze formulering. Eerder leverde dit discussie op om het zo te formuleren	
13.		par. 1.2: geef uitleg bij wat je bedoel met "passendheid"	
14.		Par 1.2/p9: 1. Ruimte vraag industrie: zou de laatste zin 'grootschalige logistiek' niet beter onder 3 passen? Is een wezenlijk andere ruimte vraag. 2. Elektrificatie: omhelst meer dan 380/150kV en converters. Tekst doet geen recht aan cascade aan projecten/ontwikkelingen die op stapel staan. Elektrolyse, systeembatterijen en waterstof-elektriciteitscentrales ontbreken in het overzicht. 3. Goederenstromen: huisvesting arbeidsmigranten staat hier wat vreemd in dit rijtje. Die is ook nodig voor agrarische sector, niet alleen voor logistiek.	
15.		Pagina 9 Vraagstelling : alleen een streep op de afbeelding door 'buiten bestaande grenzen' is niet voldoende. Ook kort toelichting geven waarom, nu lijkt het net of het helemaal geschrapt is, ook voor de toekomst, maar het komt bij een volgend traject weer naar voren.	
16.		par. 1.3: toevoeging aan gebruikswaarde bij informeren: "Inzicht in ruimtevragers in het gebied"	Niet honoreren; doen geen uitgebreide behoefte analyse
17.		Pagina 12: hier komt pas de leeswijzer, die zou ik meteen na de samenvatting verwachten.	
18.		Alinea 1: Complex omschreven Liever benoemen zoals het is. Bouwstenen in beeld brengen voor gebiedsgerichte uitwerking. Fundamentele keuzen nodig over identiteit van dit gebied. In deze fase kijken naar ruimtelijke (on) mogelijkheden binnen de hekken van HIM en amer	Bij vraagstelling
19.		Doel anders omschrijven: Navolgbare keuzen maken geen handige omschrijving. Keuzen maken we later. Ik zou zeggen: 1) inventariseren beschikbare ruimte HIM en amer 2) inventariseren beschikbaar te maken ruimte HIM en Amer (incl kosten, doorlooptijd) 3) inventariseren technische mogelijkheden om ruimtebeslag energie infra ((fysiek en milieu) te minimaliseren	

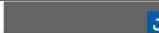

20.		Ontwikkelingen niet in vraagstelling benoemen, maar in aparte par. Terugblik fase 1: inventarisatie van type projecten.	
21.		2. Elektrificatie: Toevoegen batterij en elektrolyzer en koppeling met netcongestie	Opmerkingen een keer in apart hoofdstuk benoemen als recap fase 1.
22.		3. Goederenstromen Je kunt arbeidsmigranten niet onder goederenvervoer plaatsen. Apparte categorie: sociaal-economische randvoorwaarden. Hier huisvesting arbeidsmigranten, truckparking (slapende chauffeurs).	Opmerkingen een keer in apart hoofdstuk benoemen als recap fase 1.
23.		5 Leefbaarheid Bij leefbaarheid ook milieu, veiligheid, gezondheid en bestaanszekerheid. Niet alleen ruimtelijk.	Opmerkingen een keer in apart hoofdstuk benoemen als recap fase 1.
24.		6. Water bodem sturend: Ook noemen transitie opgave landbouw Agt verzilting/ veranderend waterpeil	Opmerkingen een keer in apart hoofdstuk benoemen als recap fase 1.
25.		Impact op het gebied bepalen: Kopje wijzigen : Impact op de deelgebieden Tekst inkorten. Aangeven: focus in deze fase op deelgebieden Amer en HIM. Andere deelgebieden: Kijken wat effect oplossen energievraag binnen de hekken is voor deze deelgebieden. Plus nadere kenschets van ontwikkelingen in de deelgebieden. De rest weg.	
26.		Kopje ' Dynamische context' toevoegen: voor het onderdeel 'Resultaten van deze verkenning' Aangeven: de wereld staat niet stil. Telkens nieuwe ontwikkelingen die om reactie vragen. Kunst is te herleiden wat de strategische en sturende hoofdkeuzen zijn	
27.		Tijdslijn aanpassen in afbeelding 'Aanpak en planning'	
28.		Laatste alinea 'De bovenstaande.....behoeven' weglaten	
29.		Bij afbeelding pag 11 aangeven (Voor we kijken deze fase binnen de hekken + reservering Roode vaart (omgevingsvisie) + zoekgebiede 380 kv omdat dit project sturend is voor andere energie infra projecten en enorme tijdsdruk heeft	
Par 1.3			
30.		1.3 Leeswijzer Weglaten van deze paragraaf	

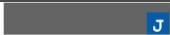

Hoofdstuk 2. Context

- Welke (ontbrekende) elementen moeten hierin nog duidelijker aan bod komen, zonder het onnodig lang te maken?

#	Naam	Opmerking	Verwerking
	Par 2.1		
31.		Scherp beargumenteren: er is geen ruimte in het gebied	Bepalen in welk hoofdstuk dat kan
32.		Context is interessant en waardevol, maar nog even nadenken of we deze uitgebreide beschrijving in het 'hoofdrapport' willen of in een verdiepende bijlage Moet herijking Corporate Strategy hier nog ergens een rol krijgen van het HBM?	
33.		Bij 2024 plannen Moet herijking Corporate Strategy hier nog ergens een rol krijgen van het HBM?	
34.		Par 2.1 Redactioneel aandachtspunt: deze zin loopt niet: De natte kleigrond overstroomde voor de dijken gebouw werden twee keer per dag als het vloed was. De	
35.		Par 2.1/p14: ik mis hier een schets van de ligging van de regio in het nationale energiesysteem. Tot nu is Gtb daarin een fors ontwikkelde E-hub/belangrijk knooppunt voor verdeling van elektriciteit over het hoofdtransportnetwerk. En er zit van oudsher ook grootschalige opwek, waarvoor de brandstof (kolen/biomassa) per schip worden aangevoerd. Mdk heeft een andere karakteristiek: qua E een punt in een bestaande lijn (maar zeker geen hub als Gtb), waar ook grootschalig verbruik en opwek op plaats vindt. Aanvoer van brandstoffen per buis (aardgas) en per as (afval/biomassa). Daarnaast per buis verbonden met andere industrieclusters voor aanvoer feedstock industrie. Mdk is daarmee veel meer een multimodale hub, met een kleine rol voor E. Dat lijkt in PEH qua profiel meer naar elkaar toe te groeien. Mdk gaat meer richting E-hub, Gtb ook richting buis. Vraag is of gebieden daar ook geschikt voor zijn.	
36.		P18: Rijkscoördinatieregeling als term bestaat niet meer onder de Omgevingswet: is nu Projectprocedure. Opsomming niet compleet: 380-150-20kV station Moerdijk, 380kV-tracés Zuidwest-Oost (Rilland-Tilburg) en Geertruidenberg-Krimpen-Crayestein Daarnaast ook al diverse investeringen in verzwaring bestaande 150kV-station Moerdijk en 380-150kV station Gtb in huidige IP's netbeheerders. Verbod steenkool/biomassa betreft Amercentrale, Mdk en Amergebied lopen in de opsomming door elkaar zonder dat voor lezer duidelijk is wat waar speelt. Tabel met projecten en betreffende gemeente zou kunnen helpen.	
37.		Eerste zin aanpassen : De regio is gelegen aan <??????>	

38.		Toevoegen aan onderdeel ' Ligging tussen Rotterdam... - Kenniscluster GCC & groene chemie - Onderdeel Brabant Ports en netwerk met binnenvaart havens - Brabant corridor (hop on hop of containers) - Circulaire hub wat ook zal doorwerken op groei goederenvervoer/ vervoer gevaarlijke stoffen	
39.		Suggestie op te nemen bij kopje ' Jaren 1950-1990': Ik zou ook opnoemen: samenhang HIM Biesbosch (zoet water voor Rotterdam, zand voor HIM)	
40.		Kopje ' Jaren 1990-2024' : Aanpassen aan volgende feiten op rij: Sinds 1992 gesproken over uitbreiding HIM. 2002 lancering plan Moerdijks hoek + 600 ha in streekplan pnb. In 2005 ruimtelijk ontwerp + mer. Veel zorg en onrust. 2007 afspraak: Shell verkoopt reserve gronden (130 ha), intensivering op rest van HIM, hiermee ruimte vraag industrie opvangen op HIM. Ruimte vraag logistiek wel plek geven. 2009 bestuursovereenkomst: afspraak rijk, pnb gemeente: uitbreiding voor logistiek plus impuls aan gemeentelijke leefbaarheid: project Moerdijk meer mogelijk (circa 100+ mln (randweg Zevenbergen, uitplaatsen overlast gevende bedrijven, waterfront Moerdijk, dopshuis Moerdijk, toestemming extra 1000 woningen etc). 2011 brand chemiepark. Zorg over veiligheid. 2013 havenstrategie opstellen. Leefbaarheidsdiscussie opnieuw op tafel. Advies com pleidooi voor fundamentele keuze, anders komt leefbaarheidsdiscussie terug, wat in zichzelf al slecht is voor leefbaarheid. Vraagstuk wel/niet dorp weg. Uitkomst: havenstrategie: ppp in balans, lpm op beoogde plek. Roode vaart in beeld als uitbreidingslocatie, moerdijkregeling zodat mensen tot 2030 garantie hebben altijd woning te kunnen verkopen. 2020 lpm onherroepelijk	
41.		Aan de feiten onder kopje ' Jaren 1990-2024' toevoegen: Ook noemen: aanleg hsl. Deel dorp zeven berschen hoek opgepakt en verplaatst naar andere kant snelweg.	
42.		Tekst onder kopje ' 2024 plannen' . Mijn advies is om project inventarisatie in aparte paragraaf te zetten. Nu half en dubbel dan kun je hier relevante ontwikkelingen noemen die geen project zijn. Bv: bodem water sturend, stikstof legt vergunning verlening stil, nieuwe warmtewet in aantocht, onderzoek pbl vraag ce, arbeidsmarkt krapte, lpm zo goed als volledig uitgegeven etc	Aansluitend bij opmerking over vraagstelling over ontwikkelingen.
43.		1e bullet onder kopje '2024 plannen' aanpassen met: 10.000 indirecte banen, voorziene groei werkgelegenheid tot 2030 4500 (lpm plus Shell reserves)	
44.		4e bullet (Rijkscoördinatieregeling→Projectprocedure) onder kopje ' 2024 plannen' 380 kv craaijenstijn - Geertruidenberg, vawoz en nerderwiek Buisleidingenstraat ligt er al (raam Antwerpen)	

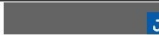
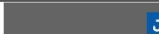

	Par 2.2		
45.	J	Er zit een volgorde in projecten: metafoor “domino”	
46.	J	Kunnen niet huisvesting arbeidsmigranten bij goederenstromen onderbrengen (in algemene zin: let op de ordening van de projecten. Die grijpen soms ook op elkaar in en hebben gevolgen voor elkaar)	
47.	J	Ook voor dit hoofdstuk geldt denk ik de vraag of we hier wat hoofdpunten uit moeten halen en de overige op te nemen in de verdiepende bijlage?	
48.	J	m.b.t. gebruik Q&A: J even voor de zekerheid: is nog gecheckt met TenneT of deze Q&As zo opgenomen mogen worden?	
49.	J	Par. 21.2.2 p29 LPG en propeen zijn er dus in principe uitgehaald. Deze nog aanpassen aan de hand van gesprek van afgelopen maandag met J en J	
50.	J	Par. 2.2.3 pag. 33 Hier eventueel nog in opnemen dat we ook in afwachting zijn van onderzoek EZK Ruimte voor industrie en dat dit belangrijke inzichten zal gaan leveren voor de Ontwerptafel?	
51.	J	indicatoren Rijk toevoegen of is dat onoverzichtelijk?	
52.	J	Par 2.2 Opgaven in het gebied P22: Project E1 betreft 380+150+20kV station, plot minimaal 20 ha hebben we pas geleerd (20 ha is binnen hek, maar zonder additionele ruimte voor veiligheidsmaatregelen en ondergrondse kabellussen).	
53.	J	par. 2.2: Opm. Ik zou er grote meerwaarde in zien om alle projecten (E1, E2, .. I1, I2 etc.) schematisch af te zetten tegen planning, ruimtegebruik, milieucontouren, afstanden etc. Dit dan invullen voor zover mogelijk. Wat we nog niet weten weten we nog niet. Dit creëert wel wat meer overzicht in dit hoofdstuk.	Wrdt in voorzien met in Kernteam afgesproken nieuwe structuuropzet
54.	J	Opm. par. 2.2.1 energietransitie bij zinsnede bij milieu bij project E1 Op andere plekken in Nederland heeft het milieucategorie 5.1.”: Toevoegen welke afstanden tot gevoelige objecten hieraan zijn gekoppeld.	
55.	J	Opm. par. 2.2.1 energietransitie bij zinsnede bij milieu bij project E2 Op andere plekken in Nederland heeft het milieucategorie 5.1.”: Toevoegen welke afstanden tot gevoelige objecten hieraan zijn gekoppeld.	
56.	J	Vraag bij. par. 2.2.1 Let op: De indeling in milieucategorieën is aangepast door introductie van de Omgevingswet per 1/1/2024. Wat is die nu dan? En welke afstanden horen hierbij?	
57.	J	Gebiedstypering Pagina 14 en verder: er worden plusjes gebruikt als opsommingsteken, dit suggereert dat er ook minnetjes zijn. Voorstel: ander opsommingsteken.	

58.		Gebiedstypering Pagina 14 en verder: er zijn dubbelingen in de teksten met de vorige fase die Q3 2023 is afgerond. Kan het hier korter omschreven worden en de details bijvoorbeeld naar een bijlage of verwijzen naar de vorige rapportage? Voorbeeld: pagina 15/16 is alleen historie, dit kan evt. ook in 1 korte alinea en de rest in een bijlage. Dan is er 1 basisrapportage van max 30 pagina's en 1 bijlage met de rest.	
59.		Par 2.2 Opgaven in het gebied Pagina 20: inmiddels is de uitvraag alweer bijna een jaar geleden. Checkvraag: is er nog een update op hoofdlijnen van grote projecten die zijn afgevallen of erbij gekomen? Of zijn er mijlpalen gewijzigd, bijv. jaar van inbedrijfname.	
60.		Par 2.2 Opgaven in het gebied Pagina 21: idem, hierbij op de kaart de datum van de inventarisatie aangeven, daarmee is er geen discussie of iets er nog bij/af moet.	
61.		Par 2.2 Opgaven in het gebied Pagina 22 en verder: voor alle projecten geldt dat het veel info is met Q&A er ook bij. Voorstel is om alleen de info op te nemen die van belang is voor de uiteindelijke keuze, de rest naar een bijlage.	
62.		Par 2.2 Opgaven in het gebied Pagina 22: planning 380kV is door TenneT al naar na 2030 gezet. Tekst over Nederwiek 3: Uiteindelijk naar alle waarschijnlijkheid beide nodig. Die tekst is niet van toepassing op Nederwiek 3, want die gaat alleen over de 1e aanlanding tot 2030, dus OF Moerdijk OF Geertruidenberg. Daarna komt nog VAWOZ die kijkt naar de aanlandingen daarna, zodat beide aanlandlocaties dan nodig zijn. Bij planning: klopt dat tijdige aanleg 380kV in Moerdijk randvoorwaardelijk is voor de aanlanding, maar het alternatief is dat de aanlanding in Geertruidenberg plaatsvindt. Dat staat er nu niet bij, maar is een reëel alternatief inmiddels.	
63.		Par 2.2 Opgaven in het gebied Pagina 28: warmtetransitie. Regionaal warmtenet, eventueel in de toekomst te koppelen aan een landelijk warmtetransportnetwerk (wordt nu door Gasunie onderzocht). En daarnaast wordt ook gekeken naar geothermie in Moerdijk t.b.v. de warmteleiding. En erbij zetten dat het een vervanging is van het huidige warmtenet dat gevoed wordt door de Amercentrale, omdat in 2027 de levering stopt. Ennatuurlijk moet het alternatief verzorgen, dat wordt de warmteleiding vanuit Moerdijk met de	

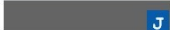

		restwarmte (en dus waarschijnlijk ook geothermie). Onderaan de pagina staat 'onze gemeente', dit wat algemener omschrijven. Overigens kijkt Ennatuurlijk nu niet naar uitbreiding richting nieuwe aansluitingen, dit zit wel in de scope van de warmtedialogen van de provincie.	
64.		Par 2.2 Opgaven in het gebied Pagina 29: welke overheid pakt dit op? Zie hierboven. Project E6 en E7 beter aan elkaar koppelen.	
65.		Par 2.2 Opgaven in het gebied Pagina 29: DRC, 2028 is niet meer haalbaar, dit zal uitlopen, nog niet bekend wanneer. Insteek is om in 1x alles aan te leggen, dit zal niet gemakkelijk zijn. Dus meer impact op de omgeving tijdens de aanleg. En er loopt onderzoek naar de haalbaarheid van alle leidingen en of ze allemaal in scope blijven. Tip: even met en van de provincie praten om de laatste info erin te zetten.	
66.		Par. 2.2 Mobiliteit Hub station Zevenbergen noemen Misschien op hoger schaalniveau: mobiliteitstransitie woon-werk verkeer en modaal shift goederen vervoer	
67.		Par. 2.2 Woningbouw - Specifiek noemen, woningbouw Moerdijk, oa vanuit mmm - Leefbaarheidsopgave kleine kernen noemen: basisschool/ winkel/ voorzieningen	
68.		Par. 2.2 Lokale leefbaarheid Landschapspark? Term verstedelijkings strategie. Haakje met Breda/el, bieschbosch	
69.		Par. 2.2 Water en Bodem Sturend Toevoegen: Transitie landbouw (verzilting)	
70.		Par. 2.2 Ruimte vraag industrie Toevoegen: Roode vaart reserve: uitbreiding insteekbladen	
71.		Par. 2.2 Goederenstromen Onderscheid maken tussen goederen en mobiliteitstransitie woon werk verkeer	Ik vermoed dat ze bedoeld dat arbeidsmigranten niet tot goederenstromen behoren.
72.		Par. 2.2 Identiteitsvraag/waaierblad toevoegen. Ik zou waaier sociaal - economisch maken. Met kennis/ onderwijs, arbeidsmarkt potentieel, huisvesting arbeidsmigranten	
73.		Par. 2.2 Algemene opmerking over waaierblad Ik zou uitsnede maken over Moerdijk: plaatje uitwaaierend kurkentrekker met versterkend effect. Unieke locatie condities (zee haven, hoge milieucategorie, multimediaal, buis, grootschalig) ->	

		aantrekkelijk vestigingslocatie -> meer faciliteiten (mobiliteit, energie etc)- unieke locatie condities etc. Beschikbaarheid van logistieke infra en energie infra werkt versterkend. Aandachtspunt: harde kant aanwezig, zachte kant = zorgpunt. Stikstofruimte, geluidsruimte, personeel, bereikbaarheid ov, aanwezigheid kennis component.	
	Par 2.2.1		
74.	 J	Doel hoofdstuk ' Energietransitie' is niet duidelijk. Projecten in recap fase 1, beantwoording mogelijkheden om (milieu) ruimte in te perken is onderzoeksvraag die herkenbaar terug moet komen, specificaties over projecten in bijlage	
75.	 J	Eerste bullet Elektrificatie: Dubbelingen. Scherper formuleren. Bv relevantie: nationaal co2 doelstelling (groot uitstoters naar 0) capaciteitssprong nat net. regionaal: Netcapaciteit tbv nieuwe ontwikkelingen wonen, bedrijven, verduurzaming, lokaal: verduurzaming lokale industrie.	
76.	 J	Voor project E1.380 ... iets zeggen over volgordelijkheid domino energie infra	
77.	 J	Bij projet E2. Net op Zee Nederwiek... Plus/toevoegen Vawoz	
78.	 J	Bij onderdeel groene kader Verdiepende Q&A Q en a is gekke vorm. Hier gewoon onderzoeksvraag beantwoorden rit optimaliersingsmogelijkheden inperken (milieu) ruimte	
79.	 J	Fotocollage pag 27: Nb deze slide komt uit presentatie Moerdijk. Is qua ha niet powerport dekkend	
	Par 2.2.4		
80.	 J	Bij onderdeel Dijkversterking Er loopt toch een concreet project rond dijkverhoging. Ook opnemen: meer opgehoogd dan HIM is opgehoogd. Plus duiding van risico in jaar xxx	
81.	 J	Bij onderdeel Dijkversterking Ik mis: impact van water opgave voor landbouw: verandering waterpeil/ verzilting, terwijl hier zeer vruchtbare kleigronden. Plus: met ruimtclaims neemtbeschikbaar landbouw areaal af.	
	Par 2.2.5		
82.	 J	Ik mis bij Goederenstromen: mobiliteitstransitie transitie! Personen vervoer en goederenvervoer	
83.	 J	Aanpassen bij Groei spoor HiM: Koppeling naar etc ontwikkelingen: lpm en ce + terminalontwikkeling Rotterdam. Deel gaat dan met barge naar hier en dan op de trein/ binnenvaart.	
84.	 J	Spooreplacement aanpassen/-vullen: Gaait om verstedelijking op gave tot grootschalige woningbouw.	

		Bij emplacement ook noemen. Spooreplacement op HIM en la wordt/is uitgebreid om langere treinen te kunnen afhandelen	
	Par 2.2.6		
85.	 J	Ik zou hier soc en randvoorwaarden noemen. Kennis/ onderwijs, personeel, huisvesting etc	
	Par 2.3		
86.	 J	Trends en bewegingen: Deze Koppelen aan inventarisatie brede welvaart?	

Hoofdstuk 3. Brede Welvaart

- Aanvullingen en verbeteringen die de redeneerlijn versterken

#	Naam	Opmerking	Verwerking
87.	[REDACTED]	Zou het niet logischer zijn om BW achter ion te zetten, gebruikend als toetsingskader	[REDACTED] toegelicht: doen we niet
88.	[REDACTED]	Benoemen dat BW een toetsingskader is cf. besluit BO Leefomgeving	
89.	[REDACTED]	Kunnen we hoofdstuk niet zo zien dat we dit als nul-meeting zien van BW. Wat ook goed past bij de technische verdieping	
90.	[REDACTED]	Brede welvaart als leidend afwegingskader [REDACTED] zoekt naar mogelijkheden om ook andere afwegingsgronden onderdeel te maken van een BW-afwegingskader: Kunnen de volgende zaken ook worden meegenomen - Bodem en water sturend - Strategische autonomie - Beschikbaarheid van energie	Uitgebreide discussie, misschien nog nader bespreken tijdens geplande overleg [REDACTED]
91.	[REDACTED]	Nav openingszin: <i>In tijden van schaarse ruimte, arbeid en energie is het belangrijk om als Rijk, provincie en regionale partijen de meest strategische beleidskeuzes te maken.</i> Wat wordt hiermee bedoeld?	
92.	[REDACTED]	n.a.v. tabel Wil je aan deze tabel ook nog indicatoren Rijk toevoegen of is dat onoverzichtelijk?	
93.	[REDACTED]	11 opmerkingen en vragen in de tekst Zie separate PDF	

- **Aanvullingen en verbeteringen die de redeneerlijn versterken**

- **Aanvullingen en verbeteringen die de redeneerlijn versterken**

Realising the future

		Vitale centra: concentratie en kwaliteitsimpuls van voorzieningen/ vitaliteit/ kwaliteit omdat het niet realistisch is in alle kernen voorzieningen beschikbaar te houden.	
108		(x) Sprong over de snelweg bullet Bosselaar Zuid Locatie arbeidsmigranten blokdijk ook noemen (450)	
109		(x) Sprong over de snelweg bullet Zevenbergen Zevenbergen noord (400 woningen, aantal moet ik checken, is volgens mij naar beneden bijgesteld. Programmering zo gaat omhoog	
110		(1) Fietspad Zevenbergen_moerdijk (2) Veel vertraging opgelopen. Tracé gaat door reservering Roode vaart wat vragen oproept omtrent toekomstbestendigheid	
	Par 4.4		
111		Stap 2 laatste alinea Gebrek aan alternatieve locaties kun je zo niet beoordelen. Misschien gaat bedrijf wel weg uit nl. Geen alternatieve locaties 8n nabije omgeving	
112		Stap 3 juridische consequenties Toevoegen doorlooptijd	
113		Stap 3 financiële consequenties Raming bij 1e bullet noemen. Gebaseerd op 30 ha	
114		Stap 3 Stapsgewijze aanpak Toevoegen afspraken over rolverdeling	

Hoofdstuk 5. Amergebied Geertruidenberg

- Aanvullingen en verbeteringen die de redeneerlijn versterken

#	Naam	Opmerking	Verwerking
115			
116			
117			

Hoofdstuk 6. Stationsgebied Lage Zwaluwe

- Aanvullingen en verbeteringen die de redeneerlijn versterken

#	Naam	Opmerking	Verwerking
118			
119			
120			

Hoofdstuk 7. Open (dorpen)landschap

- Aanvullingen en verbeteringen die de redeneerlijn versterken

#	Naam	Opmerking	Verwerking
121		Bij typering gebied 7.1 Ik mis agrarisch buitengebied	
122			
123			

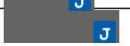
Hoofdstuk 8. Interactie en impact

- **Indicatieve beantwoording van het Kernteam van de vraag: wat moeten we zeker 'raken' m.b.t. synthese in H8 en doen van aanbevelingen over vervolg in H9?**

#	Naam	Opmerking	Verwerking
124		Benoem scherp als tussenconclusie dat binnen de hekken onvoldoende ruimte is voor de energie-infra	
125		Conclusie moet zijn dat wat de regio kan zijn (besluitvorming in kopgroep na fase 2b gaat over de keuzes: wat wil je zijn? en wie is daar verantwoordelijk voor?)	
126			

Hoofdstuk 9. Aanbevelingen en vervolg

- **Indicatieve beantwoording van het Kernteam van de vraag: wat moeten we zeker 'raken' m.b.t. synthese in H8 en doen van aanbevelingen over vervolg in H9?**

#	Naam	Opmerking	Verwerking
127		Opmerken dat er meer duidelijkheid moet komen over de strategische koppelkansen met de Delta Rijn Corridor. Dit houdt ook in een tradeoff tussen welke stoffen via deze buisleidingen (kunnen) worden vervoerd en wat dat voor aansluitingskansen biedt voor in Powerport regio Moerdijk gevestigde industrie. Ook is van belang de effecten in beeld te hebben van het realiseren van Delta Rijn Corridor voor de bereikbaarheid van het gebied c.q. ontlasting van goederenvervoer over weg en spoor.	
128		Behoeft om toe te werken aan een stedenbouwkundige kaart	Komt in fase 3
129		Er dient een versnelde inspanning te komen op het toekomstig gewenste profiel van de regio: wat wil de regio zijn?	Wat je als regio 'wil zijn' gaat over de keuze die de kopgroep na fase 2b maakt. die keuze moeten we voor hen zo duidelijk mogelijk maken.

Bijlagen

#	Naam	Opmerking	Verwerking
130			
131			

5. Procesafspraken over ontvangen van eventuele redactionele en detail-opmerkingen, rechtstreeks en buiten de vergadering om.

